

Fros van der Maden

Mijn schrijfboek

Basiscursus schrijven voor anderstalige jongeren
CEFR A1 → A2

Fros van der Maden

Mijn Schrijfboek

Basismethode schrijven
voor anderstalige jongeren

CEFR A1 → A2

docentenhandleiding

Edutekst

Docentenhandleiding bij:
Mijn Schrijfboek, basismethode schrijven voor anderstalige jongeren (CEFR A1 → A2)
ISBN 9789083018577

Copyright 2024 Edutekst VOF
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden opgeslagen of vermenigvuldigd op welke wijze dan ook, zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

1 Inleiding	5	7 Antwoordbladen bij de herkansingstoetsen	87
2 Activerende werkvormen per blok	8	Antwoordblad herkansingstoets 1	88
Blok 1: <i>Zotte zinnen</i>	8	Antwoordblad herkansingstoets 2	89
Blok 2: <i>Werkwoordwizards</i>	11	Antwoordblad herkansingstoets 3	90
Blok 3: <i>Acrostichon</i>	12	Antwoordblad herkansingstoets 4	91
Blok 4: <i>Running dictation</i>	13	Antwoordblad herkansingstoets 5	92
Blok 5: <i>Husselzinnen</i>	14	Antwoordblad herkansingstoets 6	93
Blok 6: <i>Dictoglos</i>	16	8 Audioteksten bij de lessen	94
3 Antwoordbladen bij de lessen	17	Audioteksten les 1.1	95
Antwoordblad 1.1	18	Audioteksten les 1.2	98
Antwoordblad 1.2	20	Audioteksten les 1.3	101
Antwoordblad 1.3	22	Audioteksten les 2.1	103
Antwoordblad 2.1	24	Audioteksten les 2.2	105
Antwoordblad 2.2	26	Audioteksten les 2.3	107
Antwoordblad 2.3	28	Audioteksten les 3.1	109
Antwoordblad 3.1	30	Audioteksten les 3.2	111
Antwoordblad 3.2	32	Audioteksten les 3.3	113
Antwoordblad 3.3	34	Audioteksten les 4.1	115
Antwoordblad 4.1	36	Audioteksten les 4.2	117
Antwoordblad 4.2	38	Audioteksten les 4.3	119
Antwoordblad 4.3	40	Audioteksten les 5.1	121
Antwoordblad 5.1	42	Audioteksten les 5.2	123
Antwoordblad 5.2	44	Audioteksten les 5.3	125
Antwoordblad 5.3	46	Audioteksten les 6.1	127
Antwoordblad 6.1	48	Audioteksten les 6.2	129
Antwoordblad 6.2	50	Audioteksten les 6.3	131
Antwoordblad 6.3	52		
4 Toetsen	54		
Toets 1	55		
Toets 2	57		
Toets 3	59		
Toets 4	61		
Toets 5	63		
Toets 6	65		
5 Antwoordbladen bij de toetsen	67		
Antwoordblad toets 1	68		
Antwoordblad toets 2	69		
Antwoordblad toets 3	70		
Antwoordblad toets 4	71		
Antwoordblad toets 5	72		
Antwoordblad toets 6	73		
6 Herkansingstoetsen	74		
Herkansingstoets 1	75		
Herkansingstoets 2	77		
Herkansingstoets 3	79		
Herkansingstoets 4	81		
Herkansingstoets 5	83		
Herkansingstoets 6	85		

1 Inleiding

In deze inleiding wordt met *hij/hem/zijn* ook *ze/haar/haar* en *die/hen/hun* bedoeld.

Mijn Schrijfboek en Op Schrift

Mijn Schrijfboek leert anderstalige jongeren Nederlandse woorden, zinnen en korte teksten schrijven vanaf CEFR-niveau A1 naar niveau A2. De methode gaat vooraf aan *Op Schrift* (CEFR A2→B1), dat de doelgroep voorbereidt op schrijven in het reguliere Nederlandse onderwijs.

Inclusief nakijken, bespreken, toetsen en activerende werkvormen uitvoeren vraagt *Mijn Schrijfboek* een tijdsinvestering van ongeveer 90 klokuren.

Opzet

In *Mijn Schrijfboek* wordt schrijfvaardigheid op verschillende manieren gestimuleerd en aangeleerd. Het opbouwen van een basiswoordenschat gaat samen met het leren en inoefenen van een aantal spelling- en grammaticaregels en het leren kennen en schrijven van eenvoudige tekstsoorten, waarbij

- al bij de leerlingen aanwezige woordkennis wordt geactiveerd en toepassing van die kennis wordt uitgelokt en geoefend (A)
- in de lessen ruim 1000 alledaagse woorden worden aangeboden die regelmatig terugkomen in volgende lessen, met het doel dat ze onderdeel gaan uitmaken van de woordenschat van de leerlingen (B)
- klank/uitspraak van woorden en zinnen wordt verbonden met spelling/schrijven door middel van audio-dictees (B)
- regels voor de spelling en zinsbouw zo eenvoudig mogelijk worden uitgelegd en getraind; leerlingen die moeite hebben met theorie kunnen de oefeningen uitvoeren door goed naar het voorbeeld te kijken. (B en C)
- de schrijfvaardigheid rustig en stapsgewijs wordt opgebouwd: van woorden naar zinnen naar korte teksten. Er is veel herhaling. (C en D)
- de leerlingen kennismaken met 150 relevante vak- en schooltaalwoorden (B, C en D)

Er is bewust voor gekozen om *Mijn Schrijfboek* als werkboek aan te bieden. Leerlingen schrijven *met de hand* in het boek (ze gebruiken dus *geen toetsenbord*). Met de hand schrijven heeft een positieve uitwerking op de ontwikkeling van schrijfvaardigheid. Voor een onderbouwing van deze uitspraak verwijst ik graag naar www.kennisronde.nl

Audioteksten

Bij *Mijn Schrijfboek* horen audioteksten die gedownload kunnen worden op www.edutekst.eu/audio. Achter in deze docentenhandleiding, vanaf pagina 96, staan alle audioteksten uitgeschreven. Het is daarmee mogelijk de audioteksten zelf voor te lezen indien de mp3-audiobestanden niet beschikbaar zijn.

Blokken

Mijn Schrijfboek bestaat uit zes blokken van drie lessen. Elk blok wordt afgesloten met een toets. Het onderwerp van een blok is het overkoepelende leerdoel van de drie lessen.

De onderwerpen/overkoepelende leerdoelen van de zes blokken zijn:

- 1 Zinnen schrijven
- 2 Werkwoorden in de tegenwoordige tijd gebruiken
- 3 Naamwoorden gebruiken
- 4 Werkwoorden in de verleden en voltooid tijd gebruiken
- 5 Hoofdzinnen met bijzinnen schrijven
- 6 Korte teksten schrijven

Lessen

Elke les bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D.

A Kijk, lees en schrijf!	Met behulp van een visuele stimulus en/of een eenvoudige tekst wordt al aanwezige woordenschat/kennis van de leerling geactiveerd.
B Woorden en spelling	De leerling leert nieuwe woorden en regels voor de spelling.
C Zinsbouw en grammatica	De leerling leert zinnen te bouwen, werkwoorden te vervoegen en naamwoorden te verbuigen.
D Tekstsoorten	De leerling leert eenvoudige tekstsoorten kennen en oefent daarmee.

Wanneer een leerling klaar is met een les, vraagt hij de docent om een antwoordblad en kijkt de les na. Vervolgens bespreekt de leerling met de docent wat nog niet goed gaat en de docent geeft waar nodig uitleg en/of extra oefening. Tot slot vinkt de leerling af wat hij na deze les kent, kan en weet.

Na de derde les van een blok maakt de leerling een toets, waarin het overkoepelende leerdoel van het blok centraal staat. Er worden in totaal dus 6 toetsen afgelegd.

Antwoordbladen per les

In deze docentenhandleiding vindt u per les antwoorden bij de oefeningen om dubbelzijdig af te drukken op een antwoordblad en aan de leerling te geven voor het nakijken van de lessen. Tip: lamineer de antwoordbladen voor langdurig hergebruik. Zorg ervoor dat de antwoordbladen direct na gebruik worden ingeleverd. Natuurlijk kunt u er ook voor kiezen lessen klassikaal na te kijken en de antwoorden met alle leerlingen samen te bespreken, of u kunt de boeken innemen, zelf het werk nakijken en schriftelijk feedback geven.

Toetsen

Per blok is er, naast de 'gewone' toets, een herkansingstoets. De herkansingstoets lijkt veel op de 'gewone' toets, maar hier en daar zijn opgaven licht veranderd. Na de toetsen vindt u antwoordsleutels met beoordelingsmodel.

Toetsen kunnen individueel, in eigen tempo en op eigen tijd, worden gedaan, maar u kunt als docent ook kiezen voor vaste toetsmomenten voor de hele klas. Maak in dat geval een toetsplanning die voor alle leerlingen haalbaar is. Snelle leerlingen kunnen vast verder gaan met een volgende les, terwijl anderen een toets afronden. Of leerlingen met achterstanden doen wat (extra) werk thuis.

Individueel, in groepjes of klassikaal

Mijn Schrijfboek is zó opgezet dat er zowel individueel als in groepjes of klassikaal mee gewerkt kan worden – of in een combinatie van deze groepeeringsvormen.

Als er veel tussentijdse instroom is in een klas, dan kan het handig zijn als er individueel en – waar mogelijk – in niveaugroepjes met de methode gewerkt wordt. Er moet wel te allen tijde een leerkracht in de buurt zijn om uitleg te geven. Met name de B- en C-onderdelen, waarin regels behandeld worden, kunnen door sommige leerlingen als pittig worden ervaren. Als een leerling moeite heeft met grammaticaregels of regels voor de spelling, raad hem dan aan de 'theorie' over te slaan, goed naar het voorbeeld bij de oefeningen te kijken en de oefeningen te maken door het voorbeeld te imiteren.

Wanneer er niet klassikaal wordt gewerkt, dan is het werken in kleine groepjes te verkiezen boven individueel werken (natuurlijk tenzij leerlingen zelf aangeven liever individueel te werken), want leerlingen kunnen elkaar waar mogelijk helpen. De docent helpt dan waar dat het meest nodig is. Ook wanneer er niet klassikaal wordt gewerkt, blijft het wél altijd een goed en efficiënt idee om vragen die bij meer leerlingen blijken te leven samen te bespreken.

Puzzels en klassikale activerende werkvormen

Omdat uitdaging en afwisseling leren leuker en makkelijker maken, is er in de laatste les van elk blok een woordpuzzel opgenomen. Om deze puzzel (grotendeels) te kunnen maken, moeten de leerlingen eerst de woorden uit dat blok herhalen.

Aangezien het daarnaast ook leuk is om af en toe iets met de hele klas te doen, zeker wanneer je meestal zelfstandig (individueel of in groepjes) werkt, vindt u in deze docentenhandleiding bij elk blok een speelse activerende werkvorm om met zijn allen te doen. De klassikale werkvormen sluiten aan op het overkoepelende leerdoel van het betreffende blok.

Uitleg en feedback; klassikaal en individueel

Als een klas, groepje of leerling begint aan *Mijn Schrijfboek*, neem dan de tijd om uit te leggen hoe je werkt met deze methode. Gebruik daarbij de uitleg in leerlingentaal op pagina.3 uit het boek.

Laat de leerlingen de inhoudsopgave op pagina's 4 en 5 bekijken en vertel ze hoe de methode is opgezet. Wijs aan dat de overkoepelende doelen per blok in de grijze zijranden van de inhoudsopgave staan.

Vertel dat een blok afgesloten wordt met een toets en dat u elke toets nabespreekt met de leerling, het groepje of de klas. Als een toets onvoldoende is gemaakt, volgt een herkansingstoets. Eventueel kan een docent kiezen voor vaste toetsmomenten, bijvoorbeeld eens per twee weken op een vaste dag. Leerlingen maken tegelijk de toets waar zij op dat moment aan toe zijn en storen elkaar niet, omdat iedereen met een eigen toets bezig is.

Wanneer de leerlingen in niveaugroepjes en/of individueel werken, zal de uitleg en feedback over het algemeen individueler zijn. De docent loopt tijdens het werken af en toe rond door de klas om te zien hoe het gaat en (ook ongevraagd) hulp te bieden waar nodig, wanneer hij niet bezig is om werk of toetsen te bespreken met leerlingen of met groepjes.

De klassikale activerende werkvormen per blok vormen, als alles goed verloopt, een welkome afwisseling op het (semi)individuele werk.

Indexen gebruiken

Bespreek ook met de leerlingen hoe en waarom je woorden opzoekt in de Index vak- en schooltaalwoorden (pagina's 172 -177) en de Index alledaagse woorden (pagina's 178-185). Laat de leerlingen hiermee oefenen: schrijf een paar woorden uit les 1.1 op het bord en laat ze die opzoeken. Leer ze de indexen daadwerkelijk te gebruiken zodra ze iets niet begrijpen.

Mocht u nog vragen hebben, mail me dan gerust.

Veel succes gewenst met *Mijn Schrijfboek*!

Fros van der Maden

info@edutekst.eu